

2. december 1938, Bratislava.

Krajinský úrad oznamuje Ministerstvu dopravy Slovenskej krajiny, že na odvetu za vyhostenie občanov slovenskej národnosti z okupovaného územia nariadil opatrenia proti maďarským príslušníkom, ktorí majú domovskú príslušnosť na teritóriu Maďarska.

Oznamuje sa, že Krajinský úrad na pokyn Slovenskej vlády nariadil výnosom zo dňa 22. novembra 1938 číslo 73.206/prez./38 vyhostenie všetkých maďarských štátnych občanov a osôb príslušných domovským právom do odstúpených obcí, ktoré vyvíjali protištátnu činnosť alebo z tejto činnosti sú dôvodne podozrievaní.

Nariadenie bolo vydané ako retorzné opatrenie proti týraniu a vyhostovaniu občanov slovenskej národnosti z odstúpeného územia.

Toto nariadenie ihneď bude odvolané, akonáhle bude skončené rokovanie o tejto veci so zástupcami maďarskej vlády, započaté v Bratislave 5. 12. 1938.

Nečitateľný podpis, v. r.

SNA, KÚ, kr. 254, č. 76292.

2. december 1938, Kozárovce.

Zápisnica napísaná na žandárskej stanici s Alexandrom V. a jeho manželkou, predtým obyvateľmi obce Nírovce, ktorí vypovedali o okolnostiach a dôvodoch ich vyhostenia z okupovaného územia.

Zápisnica

Menovaní po upozornení, aby vypovedali len pravdu, udávajú:

Alexander V.:

Od roku 1912 som bol zamestnaný ako strojník v cukrovare Oroska (*Pohronský Ruskov*) na majeri Nírovce (*Nírovce*), okres Želiezovce.

Dňa 13. 11. 1938 o 11. hodine ma zavolali maďarskí četníci na Obecný úrad v Nírovcach a tam na mňa začali kričať, prečo som hovoril: „Olyan pizszok magyar hadsereg!“ (Táto špinavá maďarská armáda.) Potom mi hovorili, že zato, že som toto hovoril, musím sa v priebehu 24 hodín vysťahovať z Maďarska. To bola len zámienka, lebo niečo podobné som nikde nikomu nehovoril. Keď som sa chcel vysťahovaniu brániť a hovoril som, aby vec riadne vyšetrili, okrikovali ma, aby som mlčal. Pýtal som si aspoň moju legitimáciu alebo potvrdenie o mojom vypovedaní, aby som sa mohol aspoň neskoršie vrátiť k mojej rodine do Níroviac. Nato mi maďarskí četníci hovorili: „Menyen a Hodža után, az ad magának kenyeret!“ (Choďte k Hodžovi, ten Vám dá chlieb.)

Potom ma prepustili a odišiel som na svojom bicykli do Kozároviec. So sebou som si mohol vziať len to, čo som uniesol na sebe, t. j. trocha svojich šiat. Všetko bytové zariadenie,

4 svine, 4 malé prasiatka, 1 kŕmená vo váhe asi 200 kg, drevené chlievy, 16 sliepok, 5 kačíc, 10 moriek a 10 vriec krumplí musel som zanechať na mieste.

Jozefína V. vypovedá:

Po manželovom vypovedaní z Níroviec zostala som na majeri vo svojom byte. Dňa 1. 12. 1938 o 10.30 hodine prišiel za mnou do môjho bytu maďarský četník a vykrikol na mňa: „Kutya Istenit, hamar zedögyen!“ (*Vášho boha, hneď sa practe!*) Za 1/4 hodiny musela som si zbalit' trochu šatstva a hneď nato ma ešte s druhými vypovedanými naložil na voz, na ktorom nás zaviezli na Okresný úrad do Želiezoviec. Tam na dvore nás zložili. Potom nás zavreli do jednej izby, kde sme zostali do rána 2. 12. 1938 do 5. hodiny, kedy nás opäť na voze zaviezli k Leviciam na štátnu hranicu. Tam nás zložili na zem a viac sa o nás nestarali.

Nás odprevádzajúci četníci sa nám vysmievali. Medziiným nám hovorili: „Most mehetnek slovenskóra koplalni.“ (*Teraz môžete ísť na Slovensko hladovať.*)

Konečne obidvaja menovaní vyhlásili, že svoje údaje sú ochotní potvrdiť aj prisahou.

Po prečítaní bola zápisnica schválená a podpísaná.

Alexander V., v. r.

Jozefína V., v. r.

Nečitateľný podpis, v. r.

strážmajster, zapisovateľ

SNA, KÚ, kr. 256, f. 71527/38 prez., bez č.

103

3. december 1938, Bratislava.

Zápisnica zo zasadnutia predsedov komisíí, ktorí rokujú v Budapešti, s predsedom slovenskej vlády a ministrom pravosúdia o riešení otázky kolonistov na okupovanom území, resp. o ich organizovanom odsťahovaní na Slovensko.

Zápisnica

Predseda Dr. Mičura¹ otvoril zasadnutie a oznámil, že predmetom dnešnej porady bude schválenie toho, čo komisie vykonali v Budapešti, a určenie smerníc pre ďalšie rokovanie. Zreferoval, v akom zmysle pracovala právna komisia a akú odpoveď dala na maďarskú nótu vo veci „ordnungsmässiger Zustand“². Prečítal zápisnicu Dr. Omilyaka.³ Ďalej sa rozhovoril o otázke našich kolonistov. Oznámil, že maďarská delegácia oficiálne oznámila, že nestrpí našich kolonistov na okupovanom území, a to z dôvodov, že kolonizácia uráža práva autochtónneho obyvateľstva, mala úmysel zmeniť etnickú tvárnosť tohto územia a kolonizácia, resp. kolonisti svojou prítomnosťou provokujú maďarské obyvateľstvo.

Tu treba urobiť rez. Musíme sa postaviť na stanovisko, že nežiadame žiadnu milosť. My si kolonistov vezmeme späť. Aj tak už dve tretiny kolonistov opustilo svoje majetky a len 1300 rodín je ešte v Maďarsku, t. j. len jedna tretina. Ide teda len o to, aby sme s maďarskou vládou dohodli voľný odchod pre ostatných kolonistov. Dôvody pre toto stanovisko sú tieto:

Keď im Maďari umožnia ďalej zostať na svojich majetkoch, za nejaký čas by ich morálne, materiálne a hospodársky vlastne donútili odísť. My doma máme ešte toľko pôdy, aby sme